

ע"פ 2192/23 - פלוני נגד מדינת ישראל, פלוניות

בית המשפט העליון

ע"פ 2192/23

לפני:

כבוד השופטת ר' רונן

המבקש:

פלוני

נגד

המשיבות:

1. מדינת ישראל
2. פלוניות

בקשה לעיכוב ביצוע רכיב הפיצויים שהושת על
המבקש בגזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים
בתפ"ח 43647-10-19 מיום 1.2.2023 שניתן על ידי
כב' השופטים א' דראל, א' אברבנאל וח' זנדברג

בשם המבקש:

עו"ד אופיר מזר; עו"ד איתן כבריאן

בשם המשיבה 1:

עו"ד אושרה פטל-רוזנברג

החלטה

1. בפניי בקשה לעיכוב ביצוע רכיב הפיצויים שהוטל על המבקש בגזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים א' דראל, א' אברבנאל וח' זנדברג) בתפ"ח 43647-10-19 מיום 1.2.2023, עד להכרעה בערעור עליו.

2. במשך 22 שנים ועד להגשת כתב האישום נגדו, היה המבקש מנהל בית ספר בירושלים. ביום 27.10.2019 הוגש כנגד המבקש כתב אישום ובו ארבעה אישומים (להלן: אישומים 1-4) המייחסים לו ביצוע עבירות מין במורות ומזכירה שעבדו תחתיו בבית הספר (להלן: המתלוננות), ואישום נוסף המייחס לו ביצוע של עבירות אלימות בתלמידי בית הספר. ביום 8.5.2022 הורשע המבקש, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע ריבוי עבירות של מעשה סדום תוך ניצול מרות ביחסי עבודה לפי סעיף 347(א1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); ריבוי עבירות של מעשה מגונה תוך ניצול יחסי מרות בעבודה לפי סעיף 348(ה) לחוק; ריבוי עבירות של מעשה מגונה לפי סעיף 348(ג1) לחוק; ריבוי עבירות של הטרדה מינית לפי סעיף 3(א)(3) בהפניה לסעיף 3(א)(6)(ג) ולפי סעיף 3(א)(2) לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1988; ריבוי עבירות של תקיפת קטין או חסר ישע בידי אחראי לפי סעיף 368ב(א) סיפא לחוק ועבירה של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק. לפי המתואר בכתב האישום, המעשים בוצעו בתכיפות רבה ונמשכו על פני תקופה ארוכה של מספר שנים, כשהמבקש פעל בדפוס פעולה שיטתית תוך ניצול מרותו.
3. ביום 1.2.2023 נגזר דינו של המבקש והושתו עליו העונשים הבאים: 10 שנות מאסר בפועל מיום מעצרו; 10 חודשי מאסר על תנאי בגין עבירות מין מסוג פשע לשלוש שנים מיום שחרורו; 6 חודשי מאסר על תנאי בגין עבירות אלימות מסוג פשע לשלוש שנים מיום שחרורו ופיצוי לכל אחת מהמתלוננות באישומים 1-4 בסך ₪ 60,000 לכל אחת. נקבע כי הפיצוי ישולם החל מיום 1.3.2023 בעשרה תשלומים חודשיים שווים, וכי אי עמידה באחד התשלומים תעמיד את הסכום האמור במלואו לפירעון מיידי.
4. ביום 15.3.2023 הגיש המבקש לבית משפט זה הודעת ערעור. הערעור מופנה הן כנגד הכרעת הדין והן כנגד גזר הדין. בד בבד עם הגשת הודעת הערעור הגיש המבקש את הבקשה שבפני לעיכוב ביצוע תשלום הפיצויים שהוטלו עליו בגזר הדין מיום 1.2.2023.
5. המבקש טוען כי סיכויי הערעור ביחס לרכיב הפיצויים אינם משוללי יסוד, ונשענים על טענות של ממש. כך, הוא טוען כי מנימוקי הודעת הערעור שהגיש עולות טענות כבדות משקל הן לגבי הרשעתו בעבירות המיוחסות לו והן לגבי חומרת העונש שהושת עליו, לרבות גובה הפיצוי שנפסק כי עליו לשלם לכל אחת מהמתלוננות. לשיטתו, בית המשפט שגה כאשר פסק פיצוי שווה לכל אחת מארבע המתלוננות, שכן יש הבדל משמעותי ביניהן מבחינת אופי האירועים וחומרתם. המבקש מוסיף כי בנסיבות העניין, נוכח סכומי הפיצויים המשמעותיים שנקבעו בגזר הדין ובשים לב למצבו הכלכלי הקשה, ובפרט לכך שהוא לא עובד מאז מעצרו לפני כשלוש שנים, תשלום הפיצויים יגרום לו לנזק בלתי הפיך, המצדיק היענות לבקשה.
6. המשיבה 1 (להלן: המשיבה) מתנגדת לבקשה. לשיטתה, המבקש לא הצביע על כך שהתקיימו העילות לעיכוב ביצוע רכיב הפיצויים, קרי הוא לא הצליח להוכיח כי אם יזכה בערעורו לא יוכל לגבות את כספו בחזרה; או כי מתקיימות בעניינו נסיבות מיוחדות המצדיקות את עיכוב הביצוע.
- בקשר לטענת המבקש לעניין הפיצוי השווה שנפסק לכל אחת מהמתלוננות, טוענת המשיבה כי העובדה שלכל ארבע המתלוננות נפסק סכום זהה, אינה מלמדת כי היה מקום לפסוק לחלקן סכום נמוך יותר, אלא להיפך. עוד נטען כי לאור העובדה שבהליך הפלילי נקבע סכום הפיצוי על דרך האומדן ולא בדרך של כימות הנזקים, הרי שקביעת סכום הפיצוי אינה משכללת את כלל הנזקים שנגרמו לכל אחת ואחת מהמתלוננות. מכאן, שבית המשפט התרשם באופן בלתי אמצעי מכל אחת מהמתלוננות ומהנזקים שנגרמו להן, וסבר כי הסכום שנפסק על דרך האומדן הוא הסכום המתאים לפיצוי.

באשר לטענת המבקש לפיה ייגרם לו נזק בלתי הפיך אם הוא ישלם את הפיצוי ולבסוף יתקבל ערעורו, נטען כי המבקש לא תמך טענה זו בתשתית עובדתית, לא פירט מה יהיה הקושי בגביית כספו חזרה מהמתלוננות אם יתקבל ערעורו ולא הוכיח נסיבות מיוחדות המצדיקות היעדרות לבקשתו. באשר לטענה לעניין מצבו הכלכלי הקשה של המבקש, טוענת המשיבה כי הלכה היא שאין לעכב פיצוי לנפגע עבירה בנימוק של קושי כלכלי. המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות הוא הכתובת הנכונה להעלאת טענות כאלה, והוא יכול להורות על פריסת התשלומים בדרך אחרת, אם יתרשם כי מצבו הכלכלי של המבקש אכן קשה. המשיבה אף מציינת כי היא שוחחה עם המתלוננות, וכי הן מתנגדות באופן נחרץ לעיכוב ביצוע תשלום הפיצויים. לבסוף מוסיפה המשיבה כי היה על המבקש להתחיל לשלם את הפיצויים כבר ביום 1.3.2023.

7. לאחר עיון בבקשה ובתגובה לה, ולאחר שהצדדים הסכימו כי אדון בבקשה על בסיס הכתובים, אני סבורה כי דין הבקשה להידחות.

כידוע, בבחינת בקשה לעיכוב ביצוע תשלום פיצויים שנקבעו בגזר דין יש לשאוב השראה מהשיקולים לעיכוב ביצוע פסק דין כספי בהליך אזרחי (ראו ע"פ 3190/13 זאדה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (4.6.2023); ע"פ 634/19 גבאי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (28.1.219)). כלומר, ביצועו של פסק דין יעוכב רק במקרים בהם סיכויי הערעור גבוהים ומאזן הנוחות נוטה בבירור לטובת המבקש, במובן זה שביצועו של פסק הדין לא יאלתר יסב למבקש נזק בלתי הפיך (ע"פ 2589/05 מקייבסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (15.11.2005) (להלן: עניין מקייבסקי)). כשמדובר בחיוב כספי, הנזק שייגרם למבקש כתוצאה ממימושו אינו בלתי הפיך בדרך כלל, שכן ניתן להשיב את המצב לקדמותו בלא קושי מיוחד. כדי להוכיח שיהיה קושי לעשות כן, צריך המבקש להוכיח כי לא יוכל לגבות את כספו בחזרה מהמשיב, או שישנן נסיבות מיוחדות המצדיקות את עיכוב ביצוע תשלום הפיצוי (ראו עניין מקייבסקי, פסקה 4).

8. בענייננו, לא מצאתי להידרש לשאלת סיכויי הערעור. זאת משום ששיקולי מאזן הנוחות מטים את הכף בבירור לעבר דחיית הבקשה. המבקש טען כאמור כי מצבו הכלכלי קשה וכי ייגרם לו נזק אם יידרש לשלם את הפיצויים שנפסקו. אולם המבקש לא תמך את טענתו בתשתית עובדתית, ובכלל זה לא הוכיח קיומו של קושי כלשהו בגביית כספו בחזרה מהמתלוננות אם יתקבל ערעורו. המבקש אף לא הוכיח כי מתקיימות בעניינו נסיבות מיוחדות אחרות המצדיקות היעדרות לבקשה. יתרה מכך, ככל שלמבקש יהיה קושי לעמוד בתשלומים, הוא יוכל לפנות למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ולבקש פריסה שונה של התשלומים.

9. מעבר לכל האמור, יש להוסיף כי המעשים בהם הורשע המבקש הם מעשים חמורים ביותר, וגם עניין זה מחזק את המסקנה לפיה יש לפצות את המתלוננות לאלתר וללא דיחוי.

לפיכך הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ה בניסן התשפ"ג (16.4.2023).

ש ו פ ט ת

